

ATSPULGI

Sveiki, mīļie lasītāji! Jau pagājis kāds laiks kopš tika izdots pēdējais “Literārās vēstis” numurs, kuru ilgus gadus veidoja bibliotekāre Maija Reinvalde. Mēs zinām, ka daudzi no jums ar lielu nepacietību vienmēr gaidīja jauno avīzītes numuru, un, iespējams, jutās apmulsuši, ka vairs to nesaņēma, taču tagad varam jūs iepriecināt, viss tomēr turpināsies, bet saturs būs nedaudz savādāks.

Jaunā Mazsalacas pilsētas bibliotēkas ziņu lapa tiks izdota ar nosaukumu “Atspulgi”, tā iznāks reizi mēnesī un tajā jūs uzzināsiet, kāda ir bibliotēkas ikdiena, kas jauns pa šo laiku noticis bibliotēkā, kādi pasākumi un aktivitātes tiek plānotas, kā arī jums būs iespēja piedalīties mūsu mazajos konkursos, un, atbildot uz kādu no jautājumiem, saņemt pārsteiguma balvu. Protams, mēs gaidīsim arī jūsu radošos darbus, kuriem vienmēr būs rezervēta vieta avīzītē.

Lai jums gaišas domas, priecīga sirds un kājas joprojām atrod ceļu pie mums!

Mazsalacas pilsētas bibliotēkas vadītāja Zane Berga

Pēc pieredzes Ziemeļlatgalē

Kā ikkatru gadu vasarā Valmieras integrētā bibliotēka rīko bijušā Valmieras rajona pašvaldību bibliotēku bibliotekāriem divu dienu pieredzes apmaiņas izbraukuma semināru pa Latviju. Šī brauciena ietvaros tiek apmeklētas bibliotēkas un kultūrvēsturiskas vietas. Šajā gadā tas tika noorganizēts uz Ziemeļlatgali, tajā piedalījās arī Mazsalacas pilsētas un tuvējo pagastu bibliotekāri - Mazsalacas pilsētas bibliotēkas vadītāja - Zane Berga un pieaugušo nodaļas bibliotekāre - Aija Kārklīņa, Ramatas pagasta bibliotekāres - Gunita Penka un Daina Čākure, Skaņkalnes pagasta bibliotekāre - Ieva Bāliņa, Vecates pagasta bibliotekāre - Ilga Ratniece.

Karstajā 12. augusta rītā izbraucām no Mazsalacas uz Valmieras integrēto bibliotēku un devāmies ceļā uz Balviem, kur apmeklējām Balvu Centrālo bibliotēku, kura izvietota divos stāvos, visas telpas nevarējām redzēt, jo dažās telpās notiek remonts. Balvu bibliotēkā ir Braila raksta nodaļa, kurā grāmatas un informāciju drukā Braila rakstā, grāmatas ir ierakstītas, ieskaņotas audio formātā cilvēkiem, kuri paši nevar lasīt.

Pēc tam apmeklējām Balvu novada muzeju, kurā iepazīsities ar Ziemeļlatgales nemateriālā kultūras mantojuma ekspozīciju. Muzeja interjera elementi (autentiski priekšmeti, eksponāti) ekspozīcijā kombinēti ar moderniem mākslinieciskās izteiksmes līdzekļiem un tehnoloģijām - video projekcijām, novatorisku grafisko dizainu un skārienjūtīgo ekrānu programmām. Ziemeļlatgales vērtības zālēs tiek atspoguļotas mūsdienīgos veidos.

Mazsalacas novada bibliotekāres Viļakas Vissvēto Jēzus Romas katoļu baznīcas dārzā. No kreisās Gunita Penka, Daina Čākure, Aija Kārklīņa, Zane Berga un Ieva Bāliņa.

Fotogrāfijas autore Ilga Ratniece.

(turpinājums nākamajā lappusē)

Pēc pieredzes Ziemeļlatgalē *(turpinājums)*

Jaunizveidotā muzeja ekspozīcija atraktīvā veidā iepazīstina ar vēsturisko un kultūras mantojumu līdz ar to piesaista lielus un mazus apmeklētājus. Tādā veidā tiek nodrošināta mantojuma saglabāšana un tā nodošana nākamajām paaudzēm. Vienā no muzeja zālēm bija apskatāma igauņu mākslinieka Riho Toomra adīto mežģīņu “No diega līdz mākslai” izstāde, interesanti, ka šādus smalkus mežģīņu darinājumus var “uzcakināt” vīrietis.

Tad gida pavadībā devāmies ekskursijā pa Balvu pilsētu - pilsētu ar vilka spēku ģērboni. Apmeklējām pieminēti Latgales partizānu karavīriem, Balvu Svētās Trīsvienības Romas katoļu baznīcu, pieminēti Abrenes apriņķa komunistiskā genocīda upuru piemiņai, parku „Lāča dārzs”, vienu no savdabīgākajām Balvu pilsētas kultūrvēsturiskajām vietām, bijušo muižas augļu dārzu, kurā izvietotas Latvijas laukakmeņu kompozīcijas.

Tālāk devāmies uz Viļaku. Piestājām pie piemiņas akmens latgaļu grāmatniecības pamatlicējiem Viļakā, apmeklējām novada bibliotēku, kuras izstāžu zālē apskatāms musturdeķis “Vienoti Viļakai”- dāvana pilsētai 720 gadadienā, kā arī Žiguru novada rokdarbnieču, kolekcionāru un hokeja kluba “Žiguru MRS” sasniegumu vēstures izstāde. Bibliotēkā strādā informācijas speciālists, kas ir arī dabas zīmju vērotājs - Vilis Bukšs, ar kuru

izvērtās ļoti interesanta saruna par to, kāpēc senos laikos ļaudis vēroja dabu. Tad gida pavadībā pabijām arī Viļakas Vissvēto Jēzus Sirds Romas katoļu baznīcā, uzzinājām par baznīcas vēsturi, ka turpat baznīcas dārzā ir kādreizējo īpašnieku dzimtas kapenes, kur ir dzimtas apbedījumu vietas. Baznīcai ir ļoti skaistas vitrāžas, kuru restaurācija vienam logam vien izmaksājuši padsmi tūkstošus latu (vēl latos). Apmeklējām arī nacionālo partizānu piemiņas vietu Viļakā, kas sasaucas ar mūsu novadnieces Sanitas Reinsones grāmatu “Meža meitas”, par sieviešu piedzīvoto mežos un purvos nacionālo partizānu kara laikā.

Tad ceļš ved mūs uz Upītēm, tas ir viens no, latgaliskākā pagasta - Šķilbēni, trim centriem, kur mūs sagaidīja Upītes folkloras kopa, kura arī mūs iesaistīja gan jautrās dejās, gan rotaļās. Šī bija vienīgā vieta Ziemeļlatgalē, kurā ar mums runāja augšzemnieku dialekta latgaliskajā izloksnē. Apskatījām gan Upītes bibliotēku, gan O. Slišāna Upītes kultūrvēstures muzeju, gan tautas namu, kas atrodas zem viena jumta un kopā veido Upītes Nemateriālās kultūras centru. Šajā centrā darbojas jauni vienas ģimenes cilvēki, ļoti atraktīvi un jauki, kas ar savu entuziasmu un neatlaidību ir spējuši saglabāt šādu vietu.

Nākošajā dienā devāmies ceļā uz Gulbenes novada Litenes pagastu, kur gleznainās Pededzes upes krastā prieku silā Latvijas brīvvalsts laikā 20.g.s. 30. - to gadu nogalē atradās Latvijas armijas vasaras nometne. Gida pavadībā apmeklējām šo Latvijas armijas karavīru nometnes vietu, kur 1941. gada 14.jūnijā var teikt tika iznīcināta Latvijas armija. Līdz padomju okupācijai šeit ritēja miera laika karavīru ikdiena. Te bija izcirstas stigas, ierīkoti ceļi, izurbtas akas, uzbūvētas koka barakas un virtuves, uzcelts arī stiprs koka konstrukciju tilts pāri Pededzei, pat sava maizes ceptuve un vieta, kur tika rīkotas balles, bet turpat netālu atradās moderns poligons. Vairāki tūkstoši iesaucamo te apguva kaujas iemaņas un šaušanas māku, iepazīnās ar karaspēka lauka apmetnes grūtībām, kā arī norūdījās fiziski un garīgi. Pēc tam apmeklējām Litenes kapos Latvijas armijas karavīru piemiņas vietu, kur izveidots piemiņas ansamblis šiem nogalinātajiem un nomocītajiem Latvijas armijas virsniekiem “Sāpju siena”.

Tālāk devāmies uz Gulbeni, kur apmeklējām un iepazīnāmies ar Gulbenes novada bibliotēku, kas veic novada un reģiona galvenās bibliotēkas funkcijas, tā izvietota trijos stāvos. Kā arī gida pavadībā iepazīnāmies un apmeklējām pilsētas kultūrvēsturiskās vietas: Gulbenes ev.-lut.baznīcu, Brīvības cīņu pieminēti, Vecgulbenes muižas kompleksu (Sarkanā pils un Baltā pils, saimniecības ēkas - kūti, staļļi, manēža, kalpu māja), dzelzceļa staciju u.c.vietas.

Visbeidzot apmeklējām bioloģisko zemnieku saimniecību “Pakalniēši”, kurā tiek ražots siers mājās dažādākām gaumēm, gan sāļie sieri ar dažnedažādākām garšvielām, gan saldie - ar žāvētiem augļiem un ogām.

Man šis bija pirmais pieredzes apmaiņas brauciens un tas bija vērtīgs. Man ļoti patika Upītēs, jo šeit varēja izbaudīt neviltotu viesmīlību, jutām, ka esam tiešām gaidīti. Tāpēc mans secinājums ir šāds, ka arī mazās bibliotēkas ir lasītājiem vajadzīgas un nepieciešamas, tieši no šīm bibliotēkām varam mācīties, kā ar minimāliem līdzekļiem un izdomu panākt maksimālu efektu un patīkamu atmosfēru.

Pieaugušo nodaļas bibliotekāre Aija Kārklīņa

*Fotomirklis. Gulbenes bibliotēka.
Fotogrāfijas autore - Zane Berga.*

Mazsalciētis Vilnis Lācis

Pašdarbības mākslinieks Vilnis Lācis (1942-2002) dzimis Mazsalacā, absolvējis Mazsalacas vidusskolu. No 1975.gada darbojies Valmieras rajona kultūras nama Tautas tēlotājas mākslas studijā pie mākslinieces Dainas Leites un mākslas zinātnieka Aivara Leiša.

Tēvs bija namdaris, māte – rokdarbniece, liela audēja, piecus bērnus izaudzināja, visus uzvalkus pati noauda. Vecāki jau bērnībā rosinājuši viņu izjust krāsu un formu nozīmi.

Jau ganos iedams griezis zobenus un revolverus, kā tēvs bija griezis, bet centies, lai būtu labāk. To pamana un palīdz skolotāja Otomija Andersone. Maizes darbs bija fabrikā un kolhozā, sirds darbs – mākslā, vaļasprieks – sportā.

Tēlniecība bija Viļņa lielā aizrautība – Barontēvs, Jāzeps Vītols, Šota Rustaveli. Kokā iemūžināti arī visi tuvie cilvēki – māte, sieva, mazmeita. Strādā ar liepu, apsi, melnalksni, ozolu.

Glezniecībā – galvenokārt ainavas, arī portreti. Darbos izmēģina arī mazāk pierastus materiālus – koku lapas.

Vaļasprieks bija sports – ar paša gatavotām laivām piedalījās ūdens motosporta sacensībās, svarcelšanas, šaha un dambretes turnīros.

No lapu gleznām 5 aizceļojušas ārpus Latvijas – uz Franciju un ASV. Kaktēlniecības darbs „Švauksts” uz Kanādu.

Diemžēl lielākais sapnis - Francija, Parīze, kur vēlējās nokļūt, lai pastrādātu, palika nepiepildīts. Vilnis palicis mūsu mazsalaciešu atmiņā, kā sirsnīgs un vienkāršs cilvēks.

Izstādes:

1968. g.- Mazsalacas kultūras namā pašdarbnieku darbu izstādē kaktēlniecības darbi ”Šota Rustaveli” un „Zvejnieks”.

19.... g.- Maskavā – kopā ar Valmieras kultūras nama tēlotājas mākslas studijas dalībniekiem.

1987. g. – 1. personālizstāde Mazsalacas kultūras namā.

1988. g. - Mazsalacas kultūras namā.

1990. g. - Rūjienas muzejā.

1992. g. - 50 gadu jubilejas izstāde Mazsalacas kultūras namā.

1997. g. – Rūjienas izstāžu zālē.

1998. g. – Sēļu muižā.

2002. g. – Ķoņos un Ramatā.

2002. g. - 60 gadu jubilejas izstāde Valmieras kultūras namā.

Ar smaidu par bibliotekārēm

Sabiedrības doma stereotipos

1.ZILZEĶE – bibliotekāre sirmiemiem, kas sasprausti mazā peļastes copītē, ar bieztiklainām brillēm uz plānā, spicā deguna, pelēka būtnē tik pat pelēkā kostīmā skujiņrakstā, kas mazliet ož pēc naftalīna. Viņa dzīvo apdzeltējušā papīra un nospeļotu lasītājkāršu pasaulē.

2.FANĀTIĶE – KULTŪRISTE

(saīs. no kultūras darbniece) – noteikti strādā Sūnuciema klānos, bibliotēkā, kas pieaudzēta puķēm un kalpo kā ciema tenku birojs un kultūras centrs. Zina visu par visiem. Organizē mazo lasītāju pēcpusdienas un sieviešu izglītības klubu ar kafijas dzeršanu. Regulāri „izraksta” no Rīgas populārus kultūrdarbiniekus, kas ierodas ar maksimāli garlaicīgiem priekšlasījumiem, ko noklausās apmēram 3,5 cilvēki. Pēc pasākuma pasniedz 3 sarkanās neļķes un lūdz ierasties vēlreiz.

3.GRĀMATTĀRPS – zina gan,

kas rakstīts pēdējā Vollesā, gan Raiņa kopoto rakstu 25. sējumā. Lien vai no ādas laukā, lai „iemānītu” jums to lasāmvielu, kas patīk pašai, neskatoties ne uz kādiem jūsu „pretīķepurošanās” mēģinājumiem.

Noderīga bibliogrāfiskām uzziņām tik pat lielā mērā kā bibliogrāfiskie rādītāji (viņas prāts darbojas tāpat kā elektroniskais katalogs – var meklēt pēc dažādām pazīmēm).

(turpinājums sekos)

Anita Saukane "Sabiedrības doma stereotipos"//Bibliotēku pasaule, Nr. 23., 2002.

Ilga Lāce

Mazsalacā viesojas rakstniece un dzejniece Ieva Samauska

Dzejas dienu ietvaros Mazsalacas pilsētas bibliotēka sadarbībā ar Mazsalacas vidusskolu organizēja skolēniem tikšanos ar rakstnieci, dzejnieci, daudzu bērnu grāmatu autori Ievu Samausku. Rakstniece uz Mazsalacu mēroja tālo ceļu no Saldus. 15. septembra rītā Mazsalacas vidusskolas zālē pulcējās 1.- 4. klašu

skolēni, pēc tam 5.- 8. klašu audzēkņi un visbeidzot 9.- 12. klašu grupa, lai uzzinātu, kā top dzeja un kur rodas idejas grāmatām.

Rakstniece stāstīja par savām grāmatām un lasīja dzejoļus. Vērīgākie un atjautīgākie klausītāji savā īpašumā ieguva kartiņas ar dzejoli un autogrāfu. Autore lasīja dzejoļus arī no vēl nepublicētiem darbiem. Uzzinājām, kā notiek sadarbība starp grāmatas autori un māksliniekus. Savukārt, vecāko klašu skolēniem viņa vairāk stāstīja par savu dzīvi un profesijas izvēli. Ieva Samauska ilgus gadus strādājusi žurnālistikā, stāstus un dzejoļus rakstot vien brīvajos brīžos un nerādot tos plašākai publikai. Pašlaik viņa jau 10 gadus nododas vien savam sirdsdarbam – dzejoļu un stāstu rakstīšanai. Daudzu darbu iedvesmas avots ir rakstnieces meita. Viņa uzsvēra, cik būtiski ir ticēt savam sapnim un iet uz to, pat ja no apkārtējiem sākotnēji netiek saņemts atbalsts. Cik svarīgi ir izmantot to talantu, ko Dievs katram ir devis.

Rakstnieces pūrā ir tādi darbi kā „Engēlītis”, „Kā uzburt sniegu”, „Amariļļa mīļumzeme”, „Šokolādes glābšana”, „Kad kažēnu sauc par pelīti”, „Princešu grāmata”, „Pilsēta no A līdz Z”, „Meitene, kura zināja visas pasaules valodas” u.c. Šogad grāmata „Govs uz bagāžnieka” iekļauta arī „Bērnu, jauniešu un vecāku žūrijā”.

Foto un teksta autore - Bērnu nodaļas bibliotekāre Liene Apsīte

Konkurss

Tikai 25% bibliotēkas grāmatu atrodas plauktos tajā vietā, kur tām jābūt. 14% atrodas uz bibliotēkas vadītājas galda. 41% atrodas sešu grāmatu attālumā pa kreisi vai pa labi no vietas, kur tai būtu jāatrodas. Jautājums, kur atrodas atlikušie 20% grāmatu? **Jūsu asprātīgās atbildes gaidīsim līdz 20.oktobrim.**

Notikumu kalendārs

25.septembrī plkst.15:00
tikšanās ar žurnālistu un
rakstnieku **Dzintaru Tillaku**
un mūziķi **Āri Ziemeli**.

21.oktobrī plkst.15:00
tikšanās ar dzejnieci **Annu
Auziņu**.

Oktobrī pasākums
“**Mazsalacas stāsti 6**” un
aktivitāte “Eiropas gads
attīstībai. Mazsalacas dzīvie
stāsti”. Laiks vēl tiks precizēts,
sekojiet līdzi informācijai.

Septembrī un oktobrī
apskatāma mazsalacieša **Viļņa
Lāča** darbu izstāde un izstāde
“**Mazsalacas vēsture. Stāsta
fotogrāfijas**”.

Visi mīļi aicināti!

Atbildes uz konkursa
jautājumu, pārdomas,
atsauksmes, ieteikumus, savus
radošos autordarbus sūtīt uz
e-pasta adresi
mazsalacasbiblioteka@inbox.lv
vai zvaniet uz tel.nr. (+371)
64251246 darba dienās no
plkst.11:00 līdz 18:00.